

Krištof Kolumb

(1451 - 1506)

Petnajsto stoletje je bilo eno izmed velikih obdobij evropskih odkritij. Med njimi je tudi odkritje Amerike. Kolumb dejansko ni prvi odkril Amerike. Veliko pred njim so tja pripluli Vikingi, ki pa so odkrili le manjši del dežele na severu celine.

Iz Kolumbovega otroštva in mladosti ni znanega prav veliko. Bil je iz Genove, domnevno sin tkalca. Po poroki s Portugalko, ki mu je rodila hčer je živel na Portugalskem, kjer ga je florentinski učenjak Paolo Toscanelli navdušil nad iskanjem zahodne - krajše pomorske poti do Indije.

V tistem času je bila Portugalska ena izmed pomorskih velesil v Evropi. Kolumb je prebiral spise Marka Pola. Mislil je ,da je svet veliko manjši, kot je v resnici. Tako je bila naloga, ki si jo je zastavil neizvedljiva, ker, če bi plul proti zahodu, ne bi nikoli prispel na Kitajsko, saj bi posadka umrla od žeje in lakote. Tega ni vedel, zato je začel načrtovati svojo odpravo. Španska kraljica Izabela in kralj Ferdinand sta mu odobrila podporo, ker je Španija hotela tekmovati v trgovanju in odkrivanju sveta s Portugalsko.

Ladje so odplule iz španskega pristanišča Palos. Plul je mimo Karibskega otočja in 12. oktobra zjutraj, istega leta, pristal na Bahamskem otoku San Salvador in ga v imenu Španije, prepričan da je v južni Aziji, zavzel. Od tod so odpluli na severno obalo Kube, kjer so Španci, kot prvi Evropejci, spoznali koruzo, tobak in sladki krompir. Poveljujoča ladja Santa Marija pa je nasedla na Haitiju, zakar se ji je bilo potrebno odreči. Pred odhodom je, 25. decembra 1492, na Haitiju ustanovil prvo špansko naselbino - Fort Novidad in v njej pustil 38 mož posadke. Vračal se je mimo Azorskih otokov in 15. marca 1493 priplul v Palos.

V Barceloni ga je kralj imenoval za *kralja novo odkritih dežel* ter mu podaril deden naziv - »admiral oceanov«. Še skoraj celo desetletje po tem se nihče ni zavedal, da je Krištof Kolumb odkril Ameriko in ne neraziskanih predelov Azije.

Navdušena nad uspehi odprave sta kralj in kraljica spodbujala Kolumba k pripravam na novo pot. Najverjetneje je bilo drugo Kolumbovo potovanje, ki je trajalo od 25. septembra 1493 do 11. junija 1496, zamišljeno kot naselitvena odprava, saj je bilo na krovih 17. ladij kar 1200 mož. Najprej so pristali na Malih Antilih, zatem pa, med nadaljevanjem poti na Hispaniolo, odkrili otok Guadelupe in Puerto Rico. Ker odprava ni prinesla nobenih materialnih koristi, je bil sprejem, ob drugi vrnitvi Kolumba z odprave, veliko hladnejši.

Tretje potovanje je trajalo od 30. junija 1498 do 25. novembra 1500 in šele takrat je Kolumb zares odkril ameriško celino. Leta 1498 je pristal ob izlivu Orinoka in odkril Parijski polotok. Od tod je potoval na Haiti - špansko kolonijo, kjer so se mu nezadovoljni kolonisti in Posadka uprli. Novica, da Kolumb ne zmore upravljati kolonije, je kmalu prišla na španski dvor. Zato sta kralj Ferdinand in kraljica Isabela imenovala novega guvernerja kolonije - Francisca Bobadilla. On je leta 1499, ob prihodu v Ameriko, odstavil Kolumba in ga poslal nazaj v Španijo. Kralj in kraljica, ki sta mu bila še vedno naklonjena, sta mu dovolila obdržati vse naslove, toda dovoljenja za vrnitev na Hispaniolo, katerega si je zelo želel, ni dobil. Odobrila pa sta mu še četrto potovanje, ki je trajalo od 11. maja 1502 do 7. novembra 1504. Ne glede na lakoto, upore in številne bolezni, ki so pestile posadko med plovbo so pripluli do Srednje Amerike, raziskali honduraški zaliv in prišli do panamske ožine.

Ko se je Kolumb, z zadnjega potovanja vrnil v Španijo je hudo zbolel za artritidom. Izabela je umrla, kraj Ferdinand pa je bil trdno odločen, da Kolumba ne bo ponovno imenoval za guvernerja španske kolonije. Globoko razočaran in zagrenjen je Kolumb, 20. maja 1506, umrl v Valladolidu - glavnem mestu Kastilije, še vedno misleč, da je odkril zahodno morsko pot do Indije.